

OPONENTSKÝ POSUDEK

Barbora MALCOVÁ

Úprava imunit v ústavním systému ČR

Rozsah práce: 80 stran textu, tj. 219 557 znaků včetně mezer

Datum odevzdání práce: 12. 4. 2018

Autorkou zvolená a v diplomové práci zpracovávaná problematika imunit patří ke „klasickým“ institutům a věčným námětům ústavního práva. Sama uvádí, že si za cíl neklade komparaci a zaměřuje se na „národní specifikaci“ s tím, že „... v rámci domácího prostředí disponuje naše akademická obec širokou škálou kvalitní odborné literatury, pro detailní rešerši na dané téma zcela dostačující“ (s. 3 odst. 1). Přesto v několika posledních letech došlo k jistým změnám jak v ústavní regulaci, tak zejména v judikatuře soudů, které nepochybně mohou ospravedlňovat opětovné zpracování tématu imunit v ústavním uspořádání České republiky a případně analyzovat dopady na něj, jež způsobily.

Pokud jde o náročnost tématu na teoretické znalosti, lze při jeho hlubším promýšlení narazit na věčné problémy dotýkající se koncepce suverenity lidu, principu rovnosti, povahy soudobého právního státu aj., kterých si je autorka snad vědoma, byť výslovně upozorňuje jen na kontrast mezi imunitou a principem rovnosti (s. 6-7), jehož řešení dokládá platnou ústavní úpravou, textem důvodové zprávy k Ústavě ČR a stručným odkazem na Komentář prof. V. Pavlíčka (s. 7 odst. 2).

Zdá se mi ovšem, že přeci jen limitujícím se stal pro autorku samotný název práce, v němž avizuje „úpravu“ imunit v ústavním systému ČR, tedy zaměření na reprodukování především platné právní regulace více, než na analýzu problémů spojených s její aplikací. Z výše zmíněného textu však lze dovodit hypotézu či cíl, který si diplomantka položila a sice „... zdali je imunita skutečně takovou výhodou, za jakou je širokou veřejností považována, a zdali je ze svých poživatelů skutečně schopna vytvořit jakési *nadlidi* (?!), či jestli slouží jako jeden z nástrojů k zachování ústavněprávních hodnot“ (s. 7 poslední věta).

Předložená diplomová práce má 80 stran textu, který autorka rozdělila do čtyř částí, jež dále podrobněji člení. Jádro práce spočívá podle mého názoru zejména v části druhé „Druhy imunit“ (s. 8-63), která se postupně zaměřuje na imunitu členů parlamentu, prezidenta, dále omezení stíhatelnosti ústavních činitelů, k nimž vedle soudců Ústavního soudu je přiřazen i Veřejný ochránce práv a soudci obecných soudů. Uvedené oddíly mají pochopitelně rozdílný rozsah a soudím, že je autorka zpracovala samostatně.

S uvedenými částmi textu úzce souvisí i část Závěru práce (zejména s. 77-79), kde se autorka vrací k některým současným problémům spojeným s imunitou prezidenta republiky a poslanců a senátorů, avšak i zde se, ke škodě věci zdráhá zaujmout vlastní stanovisko či přiklonit se k některým i známým návrhům *de lege ferenda*.

Na druhé straně nepochybně poměrně rozsáhle byl provedený sběr nejrůznějších údajů a zřejmě je i snaha propojit použitými metodami přístupy a pohledy historické s právními, i s reálným fungováním ústavních institutů v různých vývojových etapách ústavního práva. Schopnost propojovat různé právní disciplíny pak prokázala diplomantka především v části třetí „Provedení imunity v trestním a správním řízení“ (s. 64-75).

Předloženou diplomovou práci hodnotím v zásadě kladně, zejména pokud jde o shromáždění četných podkladů a pramenů, popis platné právní úpravy, koneckonců i pro znalosti rozdílných názorů uveřejněných v literatuře, sporné judikáty soudů aj., byť k nim autorka nepřistupuje kriticky, resp. neuvádí, které z prezentovaných názorů a proč jí jsou blízké, či které považuje pro sebe za přesvědčivé.

Pokud jde o práci s prameny, k textu je připojeno přes 280 poznámek pod čarou, které zahrnují jak odkazy na použitou literaturu, tak identifikaci popisovaných právních předpisů, tak i bližší komentáře autorky. Rozsáhlý Seznam použitých pramenů je soustředěn na s. 81-93 a zahrnuje vedle komentářů k zákonům, učebnice, slovníky, a monografie, ale i odborné články, právní předpisy a internetové zdroje. Autorka pracovala též s uvedenými judikáty, sněmovními tisky a stenografickými záznamy.

Z kritických konkrétních dílčích výhrad k textu namátkou uvádím:

- diplomové práci by podle mého názoru prospělo, kdyby byl text obsahující reprodukování právních předpisů častěji doplňován o odkazy na konkrétní ustanovení zákona;
- podobně by si příslušní autoři zřejmě zasloužili, aby jejich názory, jimi uváděná fakta, která jsou v práci používána, byly uváděny přesněji, případně s uvozovacími znaménky (za všechny náhodně s. 9 č. 40, kdy obsah tří stran textu autorka zjednodušila do několika řádek);
- navíc v právu je vždy ke škodě věci, pokud zákonná úprava není reprodukována přesně; opět namátkou část o recepční normě (s. 11), tamtéž zákon č. 35/1918 Sb.; Ústava z roku 1960 nepoužívala termín „pracující třída“ (s. 16), ale pracující lid (čl. 2 odst. 1); na s. 20 uvedené zákony nebyly novelami jednacímho řádu FS, ale novými jednacímí řády FS; tamtéž ani platná úprava ani vládní návrhy Ústavy ČR nepracovaly s pojmem „disciplinární výbor“;
- zkratem vzhledem k pramenům ústavního práva je tvrzení na s. 58, že „... se instituty imunity objevují i *mimo* ústavní právo“ aj.

Co se týče jazykové a stylistické úrovně, práce má dobrou úroveň, byť by si zasloužila ještě důkladněji provedenou korekturu, případně odstranění pochybení při užívání vztažných zájmen.

Doporučuji, aby se autorka v průběhu ústní obhajoby, vzdor závěru na s. 79, vyjádřila:

- a) ke vztahu prezentované ústavní úpravy imunit a skutečnosti, že se Česká republika deklaruje jako demokratický právní stát;
- b) doplnila svoji písemnou práci o stanovisko k rozhodnutí Nejvyššího soudu z května 2018 ve věci určení odpovědnosti za výroky prezidenta republiky;
- c) uvedla, zda na základě jí provedeného zkoumání právní úpravy imunit v ČR existuje podle jejího názoru naléhavá potřeba provést ústavní (zákonnou) novelizaci.

Diplomovou práci Barbory M a l c o v é **doporučuji** k ústní obhajobě a v případě jejího úspěšného průběhu navrhuji hodnotit ji klasifikačním stupněm **velmi dobře**.

V Praze dne 4. června 2018

JUDr. Věra Jirásková, CSc. /oponentka/